

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:
președinte – Petru Ursache,
judecători – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de petiționarul Gușovschi Sergiu, prin care se solicită casarea încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 iunie 2014,

CONSTATĂ :

1. La 20.12.2013, 14.02.2014, 12.03.2014, 21.03.2014, 28.03.2014, 08.04.2014, 10.04.2014, 22.04.2014, 23.04.2014, 30.04.2014 petiționarul Gușovschi S. a depus mai multe plângeri în adresa Procuraturii Generale privind pretensele acțiuni ilegale ale instituției respective la examinarea plîngerilor sale.

În motivarea plîngerilor înaintate Gușovschi S. a invocat barbarismul, terorismul de stat, inclusiv cel politic, racolarea elementelor criminale în comiterea infracțiunilor de omor, omisiuni ale conducerii Procuraturii Generale, care au dus la punerea în pericol a vieții națiunii, la crearea și punerea în condiții de exterminare, lipsirea de mijloace indispensabile supraviețuirii pe criterii politice a familiei sale.

La fel, în plîngerea sa petiționarul a mai relatat că cincizeci de acte de expertiză medico-legală au confirmat tortura sa metodică, sistemică, constantă pînă la deces, tentativele de asasinare asupra sa, incendierea de zeci de ori a casei/gospodăriei părintești, asasinare pe criterii politice la comanda poliției, procuraturii a 80% din membrii familiei sale, otrăvirea în masă a păsărilor și a animalelor. Ultima tentativă de asasinare pe criterii politice la comanda poliției/procuraturii a avut loc la 11.04.2014 asupra surorii sale, or ceilalți patru membri ai familiei au fost asasinați la comandă pe criterii politice, fiindu-i provocată moartea clinică pentru a fi omorît, dar printr-o minune a înviat.

2. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 iunie 2014, a fost respinsă ca inadmisibilă plîngerea înaintată de Gușovschi S., privind pretensele acțiuni ilegale ale Procuraturii Generale la examinarea plîngerilor sale din 30.04.2014, 22.04.2014, 23.04.2014, 28.03.2014, 12.03.2014, 21.03.2014, 10.04.2014, 14.02.2014, 20.12.2013, 08.04.2014.

3. În motivarea soluției adoptate, instanța a menționat că, potrivit art. 313 alin. (1) Cod de procedură penală, plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

Conform materialului de control nr. 11-583/96, s-a stabilit că petiționarul a depus mai multe plângeri în adresa Procuraturii Generale prin care a solicitat amplasarea familiei Gușovschi sub protecția statului și tragerea la răspunderea penală a procurorilor din cadrul Procuraturii Generale, care se presupune că au comis ilegalități la examinarea acestora.

Însă, instanța a reținut că nu poate fi invocat ca temei de pornire a urmăririi penale dezacordul petiționarului cu modalitatea de exercitare de către procurori a atribuțiilor lor funcționale totodată, menționându-se că exercitarea controlului de către procuror, sau examinarea cauzei în instanța de judecată de către judecător, în prezența dezacordului persoanei cu decizia emisă, nu servește temei de inițiere a urmăririi penale în privința persoanei respective.

Astfel, organul de urmărire penală corect a ajuns la concluzia că în acțiunile procurorilor din cadrul Procuraturii Generale lipsesc elementele constitutive ale vreunei infracțiuni.

De asemenea, s-a făcut referire la prevederile art. 215 alin. (1) Cod de procedură penală, conform cărora dacă există temeiuri suficiente de a considera că partea vătămată, martorul sau alte persoane participante la proces, precum și membrii familiei acestora ori rudele apropiate pot fi sau sînt amenințate cu moartea, cu aplicarea violenței, cu distrugerea bunurilor ori cu alte acte ilegale, organul de urmărire penală și instanța de judecată sînt obligate să ia măsurile prevăzute de lege pentru ocrotirea vieții, sănătății, onoarei și demnității acestora, precum și a bunurilor lor și pentru identificarea vinovaților și tragerea lor la răspundere.

Temei pentru aplicarea măsurilor de protecție în privința unei persoane în cadrul unui proces penal servește existența stării de pericol enumerate în art. 2 al Legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal. Petiționarul Gușovschi S. cît și membrii familiei ultimului nu au statut procesual de martor în cauză penală aflată în fază de urmărire penală sau de judecată, de parte vătămată, de victimă, de bănuț, învinuit, inculpat, care acceptă să depună declarații ce pot constitui probe concludente cu privire la o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă ori să furnizeze informații privind pregătirea unor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave sau de condamnat în timpul executării unei pedepse privative de libertate care acceptă să depună declarații ce pot constitui probe concludente cu privire la o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă ori să furnizeze informații privind pregătirea unor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Din considerentele arătate, instanța a statuat că petiționarul nu cade sub incidența prevederilor art. 215 Cod de procedură penală și a Legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal, iar plîngerea lui urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

4. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, Gușovschi S. și Gușovschi V. au declarat recurs la Curtea de Apel Chișinău, prin care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, indicînd că, deși în încheierea contestată sunt transcrise practic unele plîngeri, mai multe înscrieri extrem de esențiale, cruciale și decisive, sunt omise cu rea-voință de către instanță, ca de exemplu descrierea privind distrugerea imediată după interpelarea de către Curtea Supremă de Justiție a recursului declarat de Gușovschi S. la refuzul de a porni procesul penal împotriva procurorilor pentru crimele grave comise. Recurenții au considerat ca fiind relevant faptul că procurorii ignoră cererile cu privire la restabilirea dosarelor distruse din rea-voință, fiind astfel, în prezența de tănuire a infracțiunilor comise de procurori, iar judecătorul de instrucție contrar art. 313 alin. (6) Cod de procedură penală, a declarat încheierea irevocabilă.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2014, cererea

de recurs declarată de Gușovschi S. și Gușovschi V., împotriva încheierii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20.06.2014, a fost respinsă ca fiind nefondată.

6. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de recurs a menționat că, nu poate fi invocat ca temei de pornire a urmăririi penale dezacordul petiționarului cu modul de exercitare de către procurori a atribuțiilor de serviciu la examinarea adresărilor petiționarului și hotărârile dispuse în legătură cu acestea. Colegiul a conchis că procurorii nominalizați corect au ajuns la concluzia că, în cazurile descrise de recurent nu există faptul infracțiunii or, probele acumulate în cadrul verificărilor asupra materialelor de control nr.053 pr/14 nu au dovedit contrariul.

În această ordine de idei instanța a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală *organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea*, iar conform prevederilor art.8 alin. (3) Cod de procedură penală *concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.*

Prin urmare, argumentele invocate de recurenți referitoare la ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală nu sunt fundamentate or, organul de urmărire penală, inclusiv procuratura, a acționat în strictă conformitate cu cadrul legal pertinent.

Din aceste considerente, nu s-a constatat încălcarea în prezenta speță a vreunor prevederi legale la examinarea plîngerilor recurenților, astfel încât lipsesc temeiuri pentru a casa încheierea contestată, iar argumentele recurenților au fost apreciate ca fiind nefondate.

7. La 10 noiembrie 2014, petiționarul a declarat recurs în anulare, potrivit căruia solicită casarea încheierii judecătorului de instrucție a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20.06.2014, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În esență, în textul recursului în anulare declarat Gușovschi S. menționează că încheierile adoptate pe marginea plîngerilor sale sunt neconstituționale, vădit ilegale, infracțiuni incontestabile contra justiției și sunt pasibile de anulare. În continuare, recurentul a specificat despre unele circumstanțe de fapt care în opinia sa sunt relevante pentru soluționarea cauzei și care demonstrează indubitabil despre săvârșirea unor infracțiuni grave din partea autorităților statului.

În drept, recurentul își fundamentează recursul în anulare declarat pe prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil pentru următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr.66 din 05 aprilie 2012, în vigoare din 27 octombrie 2012, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct.2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Însă, art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în redacția Legii sus-menționate, prevede că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres, că pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Din materialele dosarului, se constată că chestiunea care a fost examinată de către judecătorul de instrucție și, ulterior de către instanța de recurs, se referă la cele reglementate de art. 313 Cod de procedură penală, ce țin de soluționarea plîngerilor împotriva actelor sau acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală sau alte organe care exercită activitatea specială de investigații.

Conform prevederilor art. 313 alin. (6) Cod de procedură penală, încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării și care se judecă conform prevederilor titlului II capitolul IV secțiunea a 2-a §2 din Partea specială a Codului de procedură penală.

În speță, această cale de verificare a legalității hotărârii judecătorești recurentul a exercitat-o contestînd cu recurs încheierea judecătorului de instrucție. Potrivit deciziei instanței de recurs, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău la 12 noiembrie 2014, a constatat că soluția adoptată de judecătorul de instrucție este legală și întemeiată, urmînd a fi menținută fără careva modificări.

Drept urmare, conform art. 466 alin. (2) pct. 6) și alin. (5) Cod de procedură penală hotărârea instanței de recurs a devenit definitivă și irevocabilă, la data cînd a fost pronunțată, adică la 12 noiembrie 2014.

O atare interpretare dă posibilitatea să statuăm că, după examinarea recursului de către instanța de recurs, căile de atac a unei hotărâri judecătorești pe o chestiune de verificare a legalității actelor sau acțiunilor organelor de urmărire penală au fost epuizate, iar în consecință, o asemenea hotărâre nu cade sub incidența hotărîrilor judecătorești irevocabile prevăzute de art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, care sunt pasibile de a fi atacate cu recurs în anulare.

Excluderea de către legiuitor a căilor extraordinare de atac în această materie, este justificată de caracterul special al procedurii instituite de prevederile art. 313 Cod de procedură penală, astfel legiuitorul urmîrind să asigure celeritatea acesteia și obținerea în mod rapid a unei hotărâri irevocabile și definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar a unei instanțe ierarhic superioare asupra încheierilor judecătorului de instrucție.

Principiul irevocabilității hotărârii judecătorești rezultă din principiul stabilității și siguranței raporturilor juridice, element esențial al preeminenței dreptului într-o societate democratică, așa cum este consacrat și în preambulul Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

În aceeași ordine de idei, amintim că procedura de atac a hotărîrilor judecătorești irevocabile cu recurs în anulare este reglementată de art. 452 Cod de procedură penală.

În temeiul art. 453 Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor

Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Împotriva încheierilor judecătorești prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția și condamnarea persoanei, aceasta este irevocabilă și nu este pasibilă de a fi atacată cu recurs în anulare, ceea ce este prevăzut de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare, iar recursul în anulare declarat de petiționar este inadmisibil, deoarece o atare hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare.

Totodată, Colegiul penal reține că în dispozitivul deciziei instanței de recurs s-a strecurat o eroare materială, care urmează a fi corectată prin prisma art. 249 Cod de procedură penală. Astfel, instanța a menționat în dispozitiv că cererea de recurs declarată de Gușovschi S. și Gușovschi V., împotriva încheierii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20.06.2014, se respinge ca nefondată. Însă, din actele cauzei se constată că petiționarii au contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 20.06.2014 și nu cea a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, așa cum a reținut Curtea de Apel Chișinău.

Prin urmare, instanța de recurs conducându-se de prevederile art. 249 Cod de procedură penală urmează să înlăture erorile materiale evidente din cuprinsul deciziei, la cererea celui interesat ori din oficiu.

9. În conformitate cu art. 456, 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționarul Gușovschi Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2014, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 februarie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru